

Sayı: 2010/36

1 Ekim 2010

Bankaların TL Cinsi Tahvil/Bono İhraçları Hakkında Usul ve Esaslar

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 30/09/2010 tarih ve 3875 sayılı Kararı ile denetim otoritelerince hızlı büyüme ve önemli risk yoğunlaşması oluşturma potansiyeli olan alanların takip edilmesi ve bu alanlara ilişkin ihtiyatlı tedbirler alınması gerekliliği göz önünde bulundurularak, ilk aşamada gelişen tahvil piyasasının gözlemlenmesi sürecinde, halka arz edilip edilmediğine bakılmaksızın bankaların Türk Lirası cinsinden tahvil ve bono ihraçlarının (ihraç) aşağıda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmesi, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 43 üncü maddesinin birinci fıkrası, 87 nci maddesinin sekizinci fıkrası ve 93 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca uygun bulunmuştur.

a) İhraççı bankanın, başvuru tarihi itibarıyla sermaye yeterliliği rasyosunun %12'nin altında olmaması,

b) Halka arz edilmek suretiyle yapılacak ihraçlarda, tasarruf mevduatı veya katılım fonu gibi yatırılan paranın sigorta kapsamında olduğu gibi bir yanılığa yol açılmamasını teminen, ihraç ile borçlanılacak tutarın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna tabi olmadığı hususunda özellikle küçük yatırımcının ayrıntılı ve yazılı biçimde bilgilendirilmesinin sağlanması,

c) Banka tarafından, ihraca ilişkin fayda ve maliyet analizini, ihracın bankanın mali bünyesine etkisini, olası stres koşulları da dikkate alınarak ihraçtan kaynaklanabilecek risklere ilişkin detaylı değerlendirmeleri ve söz konusu risklerin ölçülmesi, izlenmesi ve kontrol edilmesinde izlenecek uygulama usullerini içeren bir raporun ihraçtan önce Kuruma sunulması,

d) İhraççı bankanın ihraçtan önce 5411 sayılı Bankacılık Kanununda yer alan kurumsal yönetim hükümleri ile koruyucu hükümlere aykırılığının tespit edilmemiş olması veya varsa bulunan aykırılığın giderilmiş olması,

e) Banka bazında borçlu sıfatıyla doğrudan gerçekleştirilecek ihraçlara ilişkin nominal limitin aşağıda belirtilen formüller çerçevesinde hesaplanması ve kalkınma ve yatırım bankalarının bu limitten muaf tutulması,

İhraç Limiti Hesaplamaya Esas Tutar (İLHET)= MIN(MAKS(0,5*Özkaynak;0,25*Tasarruf Mevduatı);Özkaynak)

İhraç Limiti= MIN(İLHET*(1- (BAT/SAT)*5 +MAKS(0;(MIN(0,2;SYR)-0,12))*2);Özkaynak)

Özkaynak: Başvuru tarihi itibarıyla kamuoyuna en son açıklanmış bulunan konsolide olmayan yılsonu veya ara dönem finansal raporlarında yer alan banka özkaynak tutarı.

Tasarruf Mevduatı: Başvuru tarihi itibarıyla kamuoyuna en son açıklanmış bulunan konsolide olmayan yılsonu veya ara dönem finansal raporlarında yer alan bilgiler çerçevesinde elde edilecek toplam tasarruf mevduatı tutarı veya gerçek kişilere ait toplam katılım fonu hesap tutarları.

BAT: Başvuru tarihi itibarıyla kamuoyuna en son açıklanmış bulunan konsolide olmayan yılsonu veya ara dönem finansal raporlarında yer alan banka aktif toplamı.

SAT: Banka aktif toplamının dikkate alındığı tarih itibarıyla Kurum tarafından açıklanan sektör aktif toplamı.

SYR: Başvuru tarihi itibarıyla kamuoyuna en son açıklanmış bulunan konsolide olmayan yılsonu veya ara dönem finansal raporlarında yer alan sermaye yeterliliği rasyosu (%)

f) Sermaye benzeri borçlar kapsamında ihraç edilecek menkul kıymetler ile ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin ihraç limitinin dışında tutulması,

g) Bankalarca daha önce yapılan ve tedavülde olan ihraçların nominal tutarının, yeni ihraç limitinin hesaplanmasında bir indirim kalemi olarak dikkate alınması.

İhraç Limiti Hesaplama Formülü Hakkında İlave Açıklama

Tahvil/bono ihracına ilişkin olarak Kurumumuz değerlendirmeleri ve banka bazında yapılan etki analizi kapsamında, tahvil ihracına ilişkin sınırlandırmanın sadece özkaynak, aktif büyüklüğü, sermaye yeterliliği gibi tek bir gösterge üzerine kurulmasının çeşitli dezavantajları da beraberinde getirdiği görülmektedir.

Bankaların mali gücünün bir göstergesi ve pasif yapısının önemli bir unsuru olan özkaynak kalemi ile bankacılık faaliyetlerinde istikrarlı bir fon kaynağı olan ve son finansal kriz döneminde özellikle likidite açısından bu niteliği bir kez daha teyit edilmiş olan tasarruf mevduatı İhraç Limiti Hesaplamaya Esas Tutar'ın (İLHET) ana bileşenlerini oluşturmaktadır.

Küresel finansal düzenleme reformları bağlamında tekrar gündeme gelen sermaye yeterliliğinin güçlendirilmesi ve piyasaların kontrollü büyümesi esasları ile yapılan etki analizleri dikkate alınarak bahse konu İLHET tutarının bankanın sektör içerisindeki payı ve sermaye yeterlilik rasyosu çerçevesinde düzeltilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

Dolayısıyla, bankaların tahvil bono ihracına ilişkin sınırlama getirilmesinde; özkaynak, tasarruf mevduatı, aktif büyüklüğü ve sermaye yeterliliği oranının dikkate alındığı dinamik bir fonksiyonun kullanılmasının yerinde olacağına karar verilmiştir.

Yukarıda belirtilen formülasyon çerçevesinde yapılan hesaplamalar neticesinde, mevcut durumda bankacılık sektörünce (kalkınma ve yatırım bankaları hariç) ihraç edilebilecek toplam tahvil/bono tutarının 51 milyar TL'nin biraz üzerinde olduğu görülmektedir.

İhraç limitin hesaplanabilmesine yönelik uygulamaya, <http://www.bddk.org.tr/tahvilihraci/hesaplama.aspx> adresinden ulaşılabilir.

Kamuoyuna duyurulur.

İhraç Limiti Hesaplamasına İlişkin Örnek
<u>X Bankası (1000 TL)</u>
Özkaynaklar: 5,000,000 Tasarruf Mevduatı: ¹ 12,000,000 Banka Aktif Toplamı: 40,000,000 Banka Sermaye Yeterliliği Rasyosu: %17 Sektör Aktif Toplamı: 908,000,000
İLHET = MIN(MAKS(0,5*Özkaynak;0,25*Tasarruf Mevduatı);Özkaynak)
0,5*Özkaynak: 2,500,000 0,25*Tasarruf Mevduatı: 3,000,000 <i>Bu tutarlardan büyük olanı (İLHET²): 3,000,000</i>
İhraç Limiti = MIN(İLHET*(1- (BAT/SAT)*5 +MAKS(0;(MIN(0,2;SYR)-0,12))*2);Özkaynak)
<u>Banka Büyüklüğünün Dikkate Alınması:</u> X Bankasının sektör içerisindeki payı: %4,4 X Bankasının sektör içerisindeki payının 5 katı: %22
<u>Banka SYR'sinin Dikkate Alınması:</u> X Bankasının SYR'si: %17 (en fazla %20'ye kadar dikkate alınacaktır) Hedef SYR'den fark: %17-%12=%5 Farkın 2 katı: %10
<u>İLHET Tutarının Düzeltilmesi:</u> Banka büyüklüğü ile SYR'nin birlikte dikkate alınması suretiyle ihraç limitinin hesaplanması: İhraç Limiti ³ : 3,000,000*(1-%22+%10)=2,640,000

¹ TL ve YP cinsinden tasarruf mevduatı niteliğini haiz hesaplar veya katılım fonu hesaplarının toplam tutarı.

² Bu tutar toplam özkaynak tutarını geçemeyecektir.

³ Bu aşamada oluşan tutarın özkaynakları geçmediği tekrar kontrol edilmelidir.